

Nespремnost vlasti na suočavanje sa prošlošću

Uto, 25/10/05

DANAS, Hronika

str. 5

Predstavljena publikacija „Otkrivanje skrivene istorije: Lustracija na Zapadnom Balkanu“

Nespремnost vlasti na suočavanje sa prošlošću

Beograd - Vlasti država Zapadnog Balkana nisu spremne da, u okviru procesa demokratizacije, omoguće otvaranje dosijea tajnih službi i lustriranje onih koji su u proteklih pola veka kao saradnici nedemokratskih režima bili odgovorni za kršenja ljudskih prava, zaključak je publikacije „Otkrivanje skrivene istorije: Lustracija na Zapadnom Balkanu“. U ovoj publikaciji se navodi i da se lustracija zvaničnika komunističkih režima, koji su do početka prošle decenije vladali u državama Balkana, nije ni dogodila. Knjiga je nastala na osnovu dvogodišnjeg istraživanja u

kome je učestvovalo više od 150 eksperata, sprovedenog u organizaciji Centra za demokratiju i pomirenje u Jugoistočnoj Evropi iz Soluna, a uz podršku Evropske unije i organizacije USAID.

Na konferenciji za novinare održanoj nakon okruglog stola direktor projekta Magardiš Hačikjan je rekao da bi zakoni o lustraciji i otvaranju arhiva tajnih službi trebalo da pokriju i period nakon pada komunističkih režima. On je napomenuo da se zakoni kojima se detaljno regulišu ova pitanja, čak i ako su doneti, ne sprovođe. On je dodao da Evropska

unija ne navodi lustraciju i otvaranje tajnih dosijea kao uslov za pridruživanje državama kandidatima, tako da ti procesi mogu proisteći samo iz unutrašnjih potreba društava u procesu demokratizacije.

Supervizor projekta Dušan Reljić naveo je da bez uvida u prošlost nema bolje budućnosti. On je ocenio da je nespovodenje lustracije u svim zemljama zapadnog Balkana ozbiljan propust jer je omogućio da na vlasti ostanu isti političari, koji kočē demokratske procese. Reljić je ukazao da su komisije za utvrđivanje istine u svim zemljama bile neuspešne, da mediji ovu temu nisu stavili na dnevni red, a da nevladine organizacije nisu bile jake da podstaknu ovu temu.

Aleksandar Resanović, izvršni direktor i koordinator projekta, rekao je da je očigledno da naša politička elita nije spremna da se suoči sa prošlošću i podsetio da je Uredba o otva-

Nema pravog diskontinuiteta: Učesnici jučerašnjeg seminara

ranju dosijea proglašena neustavnom.

- Politička elita je nespремna, iako je lustracija najblaža kaznena mera za one koji su kršili ljudska prava u prošlosti. Lustracija nije revanšizam već pokušaj da se onemogući da to

čine i u budućnosti - rekao je Resanović. Prema njegovim rečima nedavno davanje dosijea BIA do 1974. godine Arhivu Srbije predstavlja više činjenicu da ne znaju šta će sa starim dosijeima, nego spremnost da se suočimo sa istorijom. *M. Miloradović*

VESNA PEŠIĆ: Tajne službe i dalje kontrolišu političare

Predsednica Centra za mir i demokratski razvoj Vesna Pešić izjavila je da „skriveni segmenti“ tajnih službi i dalje kontrolišu političare u Srbiji i blokiraju proces evropskih integracija. Vesna Pešić je izjavila da postoji „zaverenička grupa“ koja održava kontinuitet saradnje vlasti i tajnih službi, ali i kontinuitet politike koju je vodio režim Slobodana Miloševića.

- Ako su tajne službe ostale netaknute, kako ćemo da napravimo diskontinuitet. Politički akteri se sve više doimaju kao pioni tih službi nego kao neko ko bi naredio diskontinuitet... Sigurno je da oni koji su pozadinski akteri neće da sebe lustriraju, i da će davati veliki otpor približavanju Evropi, modernizaciji i reformama - rekla je Vesna Pešić. Ona je ocenila da je zakon o lustraciji usvojen za vreme vlade Zorana Živkovića previše blag, jer nije obuhvatio mogućnost lustracije svih dousnika državne bezbednosti, već predviđa samo lustraciju onih koji su vršili javne funkcije, a učestvovali u kršenju ljudskih prava.